

arozokat, s vidám tekinteteket, a mosolygó ajkakat Szíve hangosan dobog, telke repdes, karjai önkénytelen kitarulnak, annyira elmerült a kép szemlélésébe; 6 valóban boldog. Végre belép, a boldog viszontlátás hangos zajgása fogadja; ifju neje karjaiba siet s egy csókkal lesimitja homlokáról az aggodalmak redőit, az apró-szenetek — egy szöke fűrű kis fia s két szemlő lányka — eleven zsongással csimpaszkodnak nadrágjába s átölelik térdét, úgy hogy egészen körül van véve a mennyeli boldogság által. Van-e ennél szebb, idyllibb kép?

Hirnevét biztosítja a festő, ki ezt vásznán megörökíti.

Az élet boldogságának alapja a szeretet. Avagy van nagyobb boldogság annál, melyet a férfi élvez, ki családja és öszinte barátjai körében pl. nevestjét ünnepli, ki hallgatja neje, gyermekei üdvözlését s barátai üdv-szerencselívánását?

Nincs, nincs, az égben sincs!

Hanem az ilyen csak becsületes ember számára van fenntartva, annak is azért, mert szeretni és szeretetni tud.

Göngyöl Tivadar.

Új szódavíz-gyár Csáktornyan.

(Népszerű ismertetés.)

1. Mi a szódavíz? Ha tiszta vizet 8-10 légköri nyomás (1 légköri nyomás azon suly, melylyel 1 cm² területre a fölötte levő légozlop nehezedik s a mely a tudományos meghatározás szerint 103 kg jelen esetben tehát olyan nyomás szükséges, mely 1 cm²-nyi területre 824—103 kg t tesz ki) alatt szénsavval (CO₂) telítünk, kapjuk az ismeretes szoda- vagy szikvizet, mely üdítő hatású s az emésztést nagyban elősegíti. Csukrozott bornak szénsavval való telítése által igen nagy nyomás alatt készül az olyannyira kedvelt pezsgő (champagner). Hasonló módon készítenek más üdítő hatású italokat is.

2. A jó szódavíz tulajdonságai. A szikviz csak akkor valóban üdítő és káros utóhatás nélküli, ha jól záró edényekben tartatik, ha kellő mennyiségű és vegyileg tiszta szénsavat tartalmaz, ha más, a szervezetre kártékony anyagoktól ment és ha az edény (siphon) oly anyagból készül, mely oldás következtében a vizet meg nem mérgezi. Leggyakoribb baja a szódavíznek, hogy az azt előállító gép nem egyenletes működése következtében kevés szénsavat tartalmaz, vagy pedig az üveg záró szerkezetének gyengesége folytán a szénsav a vízből eltávozik. E bajt az által veszik észre, hogy kiütéskor a pezsgés csekély fokú. A közönségesen használt ólomból készült siphonokban vízben oldható édeskés, a szervezetre mérgező hatású ólomvegyület keletkezik, a miért is a siphon legcélszerűbben öntvényből állítandó elő. Míután a szódavíz nagy keletvek örvendő, gyárilag állítják elő, még pedig olcsóság szempontjából oly szénvartartalmú anyagokból és olyan eljárással, hogy az így előállított szénsav nem tiszta, hanem sok, az egészségre ártalmas anyagot is tartalmaz. Innen van az, hogy a közönségesen elterjedt szikviz használata után fejfájást érzünk.

3. Mi a szénsav? Miből és hogyan állítják ezt elő? A szénsav szintelen, szagtalan gáz, mely a közönséges levegőben kis mennyiségben szabadon is fordul elő, annál majdnem kétszer sulyosabb, az égést és a légzést nem táplálja.

A savanyú vizekben kisebb-nagyobb mennyiségben elnyelve foglaltatik. Egyes

helyeken pl. Nápoly mellett a kutyabarlangban, továbbá a jávai méregvölgyben szabadon halmozódik össze, mely helyeken kutyamagasságban minden élő lény elbal, (miután a szénsav nehézsége folytán alul gyűl össze) E mérges légnem a must forrása alkalmával is képződik, miért is az oly gázzal telt pinczében az élet csak úgy alszik ki, mint akár az égő gyertya. Az ember szénsavat lehel ki, miért is oly helyen, a hol több ember tartózkodik s a szoba nem szellőztetik, rosszul érezzük magunkat.

Mesterségesen úgy állítják elő, hogy mészkő- vagy krépatort só- vagy kénsavval leöntenek. E célra vegyünk körülbelül 1 literes palackot; hintünk belé pár dkg porrá tört krétát; a dugaszba tegyünk egy, az üveg fenekéig érő és egy rövid csövet; a hosszú csövön keresztül öntsünk be pl. só- vagy kénsavat. Az így fejlődött szénsav a rövidebb csőből ömlik ki s tetészes szerint felhasználható.

Nagyban a szénsavat gyárilag állítják elő, mely sokszor más anyagokkal van keverve, tehát nem tiszta s az egészséges szódavíz előállítására nem alkalmas. A légnemű szénsav nagy légneműs alatt folyóvá sűrithető össze s ily állapotban használtatik a szikviz telítésénél. Ha a folyékony szénsav vékony nyíláson dobozba bocsátatik, gyors elpárolgása miatt annyira meghűl a környeztet, hogy meggy és hó nemű tömegek kepez. A szilárd szénsav lassabban változik léggé mint a folyékony s a szódavíz előállítására nem használtatik.

4. Szódavízgyárak. Ha veszünk egy vízzel tett ivópharát, abba hintünk k-s mennyiségű szódaport (bicarbonas sodae Na HCO₃) és erre kis eczetet öntünk, az eczet kihajtja a szódaporból a szénsavat, mely a víz által elnyelatik és pezsgást idéz elő. Így állíthatja elő bárki a szódavizet. Nagyobb mennyiségben való készítésnél (kivált házi célokra) alkalmaznak külön e célra készült kettős öblösű üveget (ára 10—20 ft) A felső öblöbe tesznek szódát (Na₂ CO₃ † 10 aqua) és horkósavat (acidum tartaricum, Weinsteinssure C₄H₄O₆ II. (OH)₂) s arra vizet öntenek úgy hogy az alsó öblől egészen, a felső pedig félig telt legyen. A víz feloldja a borkósavat mely a szódában levő szénsavat szabadá teszi. A szabad szénsav a víz által elnyelatik s kész a szikviz.

A kereskedésben előforduló szódavízgyárakban állítatik elő. A gyár vagy maga producálja a szükséges szénsavat is, porrá tört márványból (Ca CO₃) vagy dolomitból (Ca CO₃ és Mg CO₃) vagy a szénsav-készletet más gyárakból rendeli. Előbbi esetben a gyártás komplikáltabb és több munkát igényel. A folyékony szénsav előállítása óta azonban a szénsavkészlet külön gyárakban állítatik elő.

5. Dr. Wagner-féle szikví-gyártó-gép. A szódavíz gyártás terén nagy haladást és eredményt ért el Dr. Wagner Jenő (Budapest, IX Soroksári-utca, 96. sz.) ki a szódavíz előállításánál folyékony vegyileg tiszta szénsavat használ; gépe mindig egyenletesen működik s ezért az így nyert víz mindig egyenlően kitűnő; míg köztudomású dolog, hogy a szikviz-gyárakban fejlesztett szénsav még a legszorosabb elővigyázat mellett sem tisztítható teljesen. A siphon kristályüvegből, különféle siben, alakban és nagyságban kapható. A siphon fejek nem ólomból, hanem ónból, britania fémből, nickel és china-ezüstből készíttetnek s így a víz tiszta marad. A

folyékony szénsav a szikvizgyártásban nagy haladásnak nevezhető. A Dr. Wagner félgépe eddig e téren a legjobb. Legújabb tárlalmány s egyedül Dr. Wagner szabadalma.

6. Ilyen gépet állít fel Pethő Jenő ur, helybéli gyógyszerész legközelebb úgy hogy még ez évben — ha előre nem látható akadályok nem önekek közbe — már teljesen tiszta és az egészségre ártalmatlan szódavizet használhatunk.

Biztos siker koronázza az új vállalatot!

Ujváry M.
all. tanító-képző tanár

KÜLÖNFÉLEK.

— Gyászhir. Szmodis Elek mura-szerdahelyi földművelő, közéletünk ismert alakja hunyt el e hó 4 én. A család következő gyászjelentést adta ki: Öz. nagy és kis-barkóci Szmodis Elekné szül. miske-monostori Thassy Gizella a maga és fia nagy és kis-barkóci Szmodis Győző valamint ennek neje Glavina Róza, úgy ezek kis-gyermeke Lajos és a nagy-zámu rokonság nevében fájdalomtól tört szívvel jelenti fő róu szeretett felejtethen féjének nagy és kis-barkóci Szmodis Eleknek Zalavármegye törvényhatósági bizottsági tagjának hosszas kínos szenvedés után áldásteljes életének 60 ik, boldog házasságának 31-ik évében folyó évi december hó 4 én reggeli 3 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. évi december hó 5 én délután 4 órakor a mura-szerdahelyi sírkövezet helyezették örök nyugalomra a közönség nagy részvétele mellett. Áldás és béke hamvaira!

— A közönség figyelmébe. A pósi posta- és távirda igazgatóság a következők közlésére kért fel bennünket: karacsanyi idősök közöledvén, nem lehet eöggé ajánlani, hogy főleg az ez idő alatt postára adandó küldeményeket a lehető leggyorsabban és tartosan csomagolják, pecsételjük és címezzezzük, mert ha ezek figyelembe nem vétetnek, a kitelhető legnagyobb gondosságra a küldemények sok ezrei között egyesek vagy nem jutnak el rendeltetési helyeikre, vagy ha eljutnak, tartalmukban esik valami kár, amint ezt tapasztalni evek óta ezen igazgatóságra is a legnagyobb kellemetlenség. Szükséges, vagy a csomagok vagy tartosán készített faládákba, erős vászonba, vagy viaszos vászonba csomagoltassanak, vagy ha a tárgy könnyebb, erős papírba többszörösen göngyöltessenek és egy darabból álló jó erős zsinaggal tartosán körülkötztessezenek és mindig jöminőségű pecsétviaszmal pecsételtessezen le. A címet papírral a csomag göngyöletére ragasztani nem célszerű, mert az rendszeren el szokott veszni, vagy leszakadozik és akkor azok továbbiában oly akadály áll be, mely miatt csak a legtrikább esetben juthat rendeltetési helyére; azért a címet mindig a ládára, vagy magára a göngyöletre kell tiszta és olvashatagon írni, a címet is, de főleg a rendeltetési helyet s ha ez nem nagyobb város a megyét is, melyben az tezik és az utolsó postát tisztán minél nagyobb betűkkel és feltűnően kell kiírni. Ha viaszos vászon használatik a küldemények becsomagolására, akkor a viaszos vászon lóak-ját kell külföldi fordítani és a címet arra írni. — Ha valanelyi törékeny tárgy küldetik, azt a lehető leggyorsabban kell csomagolni, hogy ütés és egyéb nyomás a tartalomban kárt ne okozzon, ilyen küldemények külső oldalára cselezetű palack-alakot fekete tintával vagy festékkel festeni, hogy ez által a küldemény utközben óvatossában kezeltesse. Az összes posta és távirda szabályokat magában foglaló, minden posta hivatalnál 2 kért meg-zerezhető igen hasznos füzetkét a közönség figyelmébe ajánlom.

— A közönség köröbél. Tekintetes város bíró ur! Van-e tudomás arra, hogy az utcai lámpák a decemberi sötét éjszaka-

Kesno krščenje

Henrik Ceuter soldat navršil je leta, koja su mu potrebna, da iz njega soldat bude. Deuter narasel je lepo pod meru soldacku; široka pleča, jaka prsa, sve to svedočilo je, da bude iz njega čvrst junak. Pak nut Deutera poslali su od solda ije doma! A kakaj? Nesrečni taj junak napravil je falingu taki potlam poroda svojega. da se najme nije dal pokrstiti. Vezda poslali su ga doma s ostrim nalogom, da se pokrsti i kakrš enik nazad dojde i takvih ima na svetu!

Hasen telefona.

Vu amerikanskom varošu Toronto zvanom hotel je nezdavnja sud iztrguo povesi proti jednemu prekršitelju zakona. Obtuženik bil je medtimtoga betežen i nije se mogel prijaviti k sudu. Nemoguć i anda k sudu dojt, posluži Edisonovim iznašastjem ter telefonira k sudu svoje priznanje gleleč pregreške i zaprosi za olehkotenje kaštige. Sudec odsudil ga je na jeden dollar penzne globe, kaj mu je takaj putem telefona na znanje dal Eto hasen telefona!

Znameniti pes.

Čuli smo, da se pes na svakojačke igre i znanosti navčiti da. Vu varošu Pápi poginul je ovih danov jednoga purgara Karo zvani pes, koj je spadal vu red vudnih psov. Ovaj bil je pravi sluga i verni sprovođitelj svojega gospodara. V kuhnju nosil je potrebna drva, iz trafike duhan, iz štacuna raznu robu, iz mesnice meso itd. Kaj je najlepše bilo nosil je pred svojim gospodarom svigdar lampas nažgani, kad god se mu je gospodar gde v kavani ili drugde v noći zamudil je tak spametno gopona svojega vodil, da se je svake mlake i kanala lepo vugnul. Deca vu Pápi jako se žaloste za lepo zvučenoga četveronožnoga Karoa.

Družina i gazda.

A cseled és a gazda.

Razgovor.

Beszélgetések.

(Za horvate i magjare.)
(Horvátok és magyarok számára.)

Gazda. Stefo! Si se vre na zajtrekuval?
Gazda. Pista! Már megreggelizél?
Stefo. Je, vč sem se njejl.
Pista. Igen, már jóllaktam.
Gazda. Onda zapreži.
Gazda. Akkor fogj be.
Stefo. Vu kocsiju ili vu kola?
Pista. A kocsi, vagy a szekérbe?
Gazda. Vu plug, pak idi orat.
Gazda. Az ekébe, aztán menj szántani.
Stefo. Razmem.
Pista. Érttem.
Gazda. Samo se žuri!
Gazda. csak siess!
Stefo. Krave bi zapregel, ali konje?
Pista. A teheneket fogjam be, vagy a lovakat?
Gazda. Niti krave, niti konje, nego vole.
Gazda. Sem a teheneket, sem a lovakat hanem az ökröket.
Stefo. Gde bumo orali?
Pista. Hol szántunk?
Gazda. Na paragu.
Gazda. A parlagon.
Stefo. Kulko siogah bi izoral?
Pista. Hány közt szántsak?
Gazda. Taliko, kulko budes do poldne zvršiti mogel.
Gazda. Anyit, amenyit dél g elvégezhetsz.

NEKAJ ZA KRATEK ČAS

Na putu poci vrati stal je čizmarov sinek. Poleg idući jedan gospon zapital je toga čizmarovoga dečeca: Čujes ti sinek! Jeli su ti japica domaj? Jesu, odgovoril je dečec. No anda, rekaj je gospon, beži k njemu i reči mu, da naj dojde malo vun, sim k meni, frisko beži ar mu imam nekaj povedati! Je, japicu vezda nebudem vun zval, a imaju jako silnoga posla vezda, odgovoril je dečec. Koga vraga! zakriča, je gospon, pak kaj dela? Je vezda ravno mamicu buhaju.

Spotala je žena svojega muža zaradi preklinjaja i pijančine i na zadnje mu je rekla: Buš več videl dragi moj tovaruš, da nebudes mogol izbeči kaj na drugom svetu nebi došel vu pekli! Jaj men! odgovoril je zdihavajuč muž: Jaj, meni kaj bumo i na drugom svetu skupa?

Jeden urežnik novinah dal si je donesti pet flašah vina od jednoga krčmara. Gđa je vino več pokostal opazil je, da je vino ne naturalsko. Zato je taki vu svojih novinah sjiđeći oglas nal: Pri jelnem ovdemem krčmaru sam naručil pet flaš črnoga vina. Nego kak sem opazil, ovo vino je spinano i nije nikak naturalsko, zato, ako mi dotični čmar za 24 vure nepošje dobrog črnoga vina, budem prisiljen dejduču n-delju vu novinah njegovo ime i prezime razglasiti, da se vu buduće vsaki od njega i od njegovoga pokvarjenoga vina čval bude. I gledj, zločesto dušno spoznanje genulo je 10 krčmarov vu sreću ter svih deset krčmarov poslalo je vsaki po pet flašah dobrog črnoga vina uređniku.

Soštar. Donesi mi vino!
Inaš. Prosim naj mi daju penza!
Soštar. Ti es! im je onda ne kunšt donesi ako ti penze dam.
Inaš je otičel i za ferial vure donesel je vruu i ponudil je majstru.
Ti dečko! rekaj mu je majster, im vu tom vruu nega niti kaplje vina.
Je gospon majster, odgovoril je inaš im da bi bilo vino vu vruu, onda nebi bilo kunšt piti!

Kolendar.

(Od 8-za do 16-g.)

9. Nedelja, Leokadia dev.
10. Pondeljek, Judita.
11. Tork, Damas papa.
12. Sreda, Maksenej muč.
13. Četrtek, Lucija, dev. Sejam vu Legradu i vu Nedeli ču.
14. Petek, Spiridjon bišk.
15. Subota, Irenej bišk.

LOTTERIJA.

Graz 19. novembra 1888.

50. 23 61. 71. 75.

CENA ŽITKA

Karuza 4.80 Pšenica 7.10 Hrz 4.50 - 5 Jee-
men 5. - 6.50 Zob 5. Grah beli 8.80 žuti 9.50

Odgovorni uređnik:

MARGITA JOZSEF

3253. szám tk. 1888.

Arverési hirdetményi kivonat

A csáktornyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Látin György és neje Novák Verona kerékhegyi lkrós vég elhajtónak Novák Ferenccz özv Novák Andrásné és Sikvorcz Jozsef hagyatéka képviselőiben Buhanez Mária végrehajtást szenvedő elleni 375 fti tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a járkánizsa kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbírószág területén lévő az V. hegykerületi 30. tk. 219. hrsz. a. 200 fti 224. hrsz. alatt 160 fti és 168 b helrajzi szám a. 150 ftra becsült ingatlanokra az árverést ezennele megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. december hó 15. napján d. e. 10 órakor az V. hegykerületi bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 20 fti 16 fti 50 ftrintot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jeztett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornján 1888. szept. hó 26. napján. 807
A Csáktornyai kir. jbróság mint tkvi hatóság.

3293 sz. tk: 1888

Arverési hirdetményi kivonat

A csáktornyai kir. jbróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zozolly Mária végrehajtónak, Bubek Péter hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 35 fti tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nkánizsa kir. törvényszék a csáktornyai kir. jbróság területén lévő a Mihovláni 19 tkvben 37 hrsz. a. ingatlanból Bubek Pétert illető felére 282 fti 40 kr. a Mihovláni 64 tk. 60jc hrsz. a. 62 fti 71jc hrsz. a. 51 fti 82jc hrsz. a. 1 fti 134jc hrsz. a. 10 fti 10 kr. 182l hrsz. a. 29 fti 245jc hrsz. a. 36 fti 252jc hrsz. a. 29 fti és 781jc hrsz. a. 36 ftra becsült ingatlanra az árverést ezennele megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888 fvi december hó 21 én d. e. 10 órakor a Mihovláni községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 28 fti 24 kr. 6 fti 20 kr. 5 fti 10 kr. 10 kr. 1 fti 2 fti 90 kr. 3 fti 60 kr. 2 fti 90 kr. és 3 fti 60 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. 804.

Kelt Csáktornján, 1888. szept. hó 26. A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság.

3822 sz. tk: 1888

Arverési hirdetményi kivonat

A csáktornyai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pichta Géla Vizi - Szt-gy8gyi lakós végrehajtónak Grula György végrehajtást szenvedő elleni

gyarország politikai és közéleti felől távira-
rti értesülésekkel látnak el rendes levele-
zők. minőkkel minden városban, sőt na-
gyobb községekben is bír a lap; a „Buda-
pesti Hírlap“ távirati tudósításai manap-
már teljesen egy fokon állanak a világszerte
legjobb szervezett hírszolgálatával. Európa
összes metropolisaiban Londontól Konstan-
tinápolyig saját tudósítók vannak, a kik
ugy az ott történő eseményeket, mint az
elektromos dróton oda furó híreket rögtön
megtávíratozzák. A külföldi rendes tudósi-
tékon kívül minden fontosabb esemény
felől a szerkesztőség külön kiküldetési tag-
jai adnak gyors és bő értesítést. A „Buda-
pesti Hírlap“ e célokra havonként oly
összeget fordít, mint a mennyi ezéltől 10
évvél még egy-egy hírlap egész kötségtel-
lése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma
a legjobban, leggyorsabban értesülő orga-
numa a sajtónak. A „Budapesti Hírlap“
Tárcarovata a lapnak egyik erőssége s
mindig gondot fordít rá, hogy megmarad-
jon előkelő színvonalán. A napirovatokat
kitünő zsurnaliszták szerkeztik s a helyi
értesülés ismert legügyesebb tudósítók-
ra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki ro-
vatok külön külön szerkesztői a főváros
sötét eseményeit is mindig oly hangon
tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap“ he-
lyet foglalhat minden család asztalán. A
közgazdasági rovatban a magyar gazda

birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mind-
azt, a mi tájékozására szükséges. A regény-
csarnokban csak kiváló írók legújabb mű-
veit közöljük. De ezáltal még egy kedves
meglepetéssel is szolgálnak olvasóinknak.
1889. január első napján Jókai Mórtól
kezdünk egy új regényt, melyet koszorú-
i ónk kizárólag a „Budapesti Hírlap“ szá-
mára írt. Jókai Mór új regényének a címe:
„Aki a szívét a homlokán hordja, s mint a
költő maga mondja, „egy modern ezeregy-
éji mese.“ A regény egyiké Jókai arca-
geniális, ragyogó alkotásainak, melyek már
oly régóta az ő bütyös körébe vonták az
olvasó közönséget, s Jókait oly népszerűvé
bálványozták tették, a minő soha még
magyar író nem volt. A regény eleje Ma-
gyarországon, a vége Mekkában játszik.
Hőse egy nő. Jókai Mór új regényének
köz ését 1889. január 1-én kezdjük meg. Az
előfizetés feltételei: Egész évre 14 ft. fél-
évre 7 ft. negyedévre 3 ft. 50 kr. egy
hóra 1 ft. 20 kr. Az előfizetések vidékről
legelőször ilyben postautalvánnyal eszközöl-
hetők következő cím alatt: A „Budapesti
Hírlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, ka-
lap-utca 16. szám.

3192 sz. 88 tk:

Árverést hirdetmény

A csáktornyai kir. jbróság mint alkvi
hatóság részéről közhírű tétetik miként özv.
Szy Sántóné szül: Lopátói Antonia csák-
tornyai lakosnak Zsvikó Vidának szül: Czapári
Francia és Magdalénics József mihoviyáni
lakos végrehajtást szenvedő ellen 220 frt
tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében
a nkanizai kir. törvényszék s a csáktornyai
kir. jbróság területén lévő, Mihoviyán köz-
ségi 28 sztkvben 8, 55, 125, s 152 hrsz.
alatt felvett s 794 frtra becsült ingatlanok s
tartozéka

1889 évi január hó 15-én d. e. 10 óraker

Mihoviyán közszékbíró házánál megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alul is eladatni foguak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok kikiáltási áranak 10 százalékát
ragyis 79 frt készpénzben vagy az 1881 évi
60 t. cz. 42 § ában előirt óvadékképes pa-
pírban, a kikiáltott kezéhez letenni, a többi
feltételek a bíróságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyan a kir. jbróság mint
telekkönyvi hatóságnál 1888 évi szeptember
hó 27 ik napján. 803.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JÓZSEF

TECAJ V.

VU ČAKOVCU 16. DECEMBRA 1888.

BROJ 51.

Urednikova pisama:

Glavni pisac, bratrska lista, živo na
kondignaciji. — S urednikom
moći je svaki dan govoriti med
11 i 12 vurom. — Sve pošiljke
učene se zadržava novinah, naj
se pošiljaju na ime Margitai
Jozefa urednika vu Čakovec.

Isdateljstvo:

Knjizara Fischer Filipova kam se
predplata i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povuđljivi list za puk.

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Štampeni glasnik: „Medjimurskoga podpomognoga društva „Čakovečke Sparkasse“, „Medjimurske Sparkasse“, „Dolnje-Medjimurske Sparkasse“
i „Podpomognoga društva“ „Gornje-Medjimurskoga kulturnoga društva“

Nekaj iz pravice orsaga.

Ugovori (kontrakti)

Ugovor ili kontrakt zove se pogodba
dviju ili više osobah, vu kojjoj pogodbi jedna
osoba nekaj obeća za izvršiti, a druga osoba
ovo obećanje poprimejme, ili pak obeće
osoba jedna drugoj nekaj za izvršenje obeća.
Ako samo jedna drugoj nekaj za izvršenje
obeća, a drugi samo p r i m e, onda
se takov ugovor zove jednostrani: na primer
ako tko komu kaj prikaže. Ako pak obeće-
stranke izvršenje obećaju i obeće stranke
obećanje poprimeju, onda je ugovor dvostrani.
Takov je onda na primer kontrakt za arendu.
Arendator dužen je stanovitu svotu penez
platiti i zato dobi nekaj, kaj mora hasnuvati.
Druga stranka mora arendatoru nekaj za
hasnuvanje predati i zato dobi stanovitu
svotu penez.

Vu kontraktu ne samo dve, nego i više
osobah more biti, tak da more biti više
ovlašćenikov i jeden obvezanik, ili jeden
ovlašćenik i više obvezanikov ili više ovlaš-
ćenikov i više obvezanikov. Ako je više ob-
vezanikov, ovi moreju biti pojedine samo
svaki za svoje obvezanje, ili pak skupno svi
za jednoga i jeden za sve, tak da je od
jednoga moći zahtevati celoga duga. Na pi-
mer 10 ljudih iz arende vzeme skupa 1000
mekotah zemlje, ali se svaki obveže samo za
svoju 100 mekotah zemlje. More pak biti

da vlastnik zemlje sam tak daje iz arende,
ako se svaki arendator obveže, da bude celo
arendu izplati, ako drugi arendateri nebi
mošli izplati. To je skupoi ugovor.

Ugovori sklapljaju se ustmeno ili pismeno.
Za nekoje ugovore zakoi stanovite forme i
potreboće opredeljuje, bez kojih je ugovor ili
kontrakt nezakonit i nevrđen. Tak je ime-
nuo pri kupovanju gruntovnih negibljivih
stvarih potrebno, da se to da pri gruntovnici
prepisati, za mjenice (veksi) i mjeničke ob-
veze potrebna je mjenička forma, pri voznih
poslih potreban je dobro napravljani vozni list.

Nekoji ugovori su samo onda vredni i
valjani, ako je okružni ili obćinski nastan
napravi: Takovi su: a) ženitbeni ugovor, ako
muž i žena jeden drugomu stanovitoga imetka
obvežuju, b) priznanje ili valovanje po ženi-
tni dobitnoga imetka, c) svaki ugovor i
svaka pogodba koju slepi, ditati neznanju
gluhi, ili pisati neznanju nemi i gluhovimi
sklopju. Nadalje potrebno je da ugovorne
stranke za ugovor sposobne budu. Ove spo-
sobnosti neimeju zakonitu dobu tojest 12
let. Zakonito dobnie ali ne punodobne osobe
(menje od 24 leta) mereju samo za njihov
hasen obećanje poprieti, ako se obvežuju,
onda je k tomu potrebno privoljenje oca ili
skrbnika.

Najznamenitši ugovori jesu: daruvanje,
zamena, kupovanje i prodavanje, posudjivanje

penez ili imetka, arenda, poslovni ugovori
punomec.

ZABAVA

Svadja med vinom i med vodom.

Vino i voda.

Vino i voda sladke dve reči ali prez
nije due biti nimeč, vino hoće gospon bit,
voda se ne da vkouiti, huda svadja med ujimi.
Vino.

Ja se vozim križem svet, mene svaki
hvali, mene hoće imet. Mladem starem gos-
podarem, svim na stol se nosim ja.

Voda.

Ja si tečem mesta i po logi, nikomu
se neponjam, pak me svaki grabi, al budi
za prati, al pak za vmiti, ali se kuhati i
takaj za pti, ar bez vode nije moći biti.

Vino.

Prava istina je to, al vinu hoćem biti
ja gospon, pri sv. meši služim ja posvud,
te pri svakoj kompaniji, na spraviču i v
gostovanju, svigdi moram na stol dojt, da
me ga zadosti.

Voda.

Kak vu hasen atvoriti pijanecem vino ti?
gdo te prevedč pije pamet si zgubi, kad pi-
janec obuorju, to ti dela; te tužju, kad te
prevedč se napiju, pak se već put posvadiju,
kakov hoćem gospon biti?

Voda sem, za piti zdráva bole kak ti, tečna; ki me pije, glava neboli, s vodom kratju dečice, da vidiju Božje lica, ja gospa, ne ti gospon.

Meni se ponujat to potreba ni, kaj na svetu raste sve me poželi, ruže, trave i pak sito, rastje dajem rodovito, moram voda namočiti.

Voda ja sem stara več kak šest jezer let, vino Noe sadil, nije bilo predi. Da te suncje hoče sprči, moram ti ja na pomoč teči, kakov gospon moreš biti?

Vino.

Voda, ako hočeš biti, buđi ti gospa, gđo pak mene hoče piti, mudro naj ravna, naj si zeme meru prava, s vodom mešat me je zdravo, tak se skup posestrimo.

Spisal:

Laczkovics Tomaš.

Jožef i Ferdinand.

Paška pripovedka.

Kada smo mi s princezom prvu noć noćovali na morju, doletela je ptica ob 12. vuri i ovak besedila: Ferdinand! Ferdinand! ti peljaš princezu iz Piemontezke zemlje a sebi na veliku nesreću, ar on konj v zlatu opravljen, na kojem budeš ti jahal, kak se popneš na njega, odmah budeš mrtveč a koj bi tomu konju glavu odsekul, tebi nikaj nebi bilo, a koj bi to čul i tebi povedal, ima se do kolen v kamen pretvoriti. Odmah je bil Jožef do kolena v kamen obrnjeji.

Drugot, da smo noćovali, doletela je ptica i rekla: Ferdinand! Ferdinand! ti vodiš princezu iz Piemontezke zemlje otcu i majki na veliku škodu, ar kada budeš si pilaš, odmah budeš vumrl, a koj bi to čul i tebi povedal, ima se do pojasa v kamen obrnuti. Jožef je do pojasa se v kamen pretvoril.

Vezda veli Ferdinand: Dosta je! Oprašćam ti, dalje nemoj govoriti.

Jožef veli: Vezda nit sem kamen, niti človek, ločem do kraja povedati. Tretju noć smo noćovali, doletela ptica i veli: Ferdinand! Ferdinand! ti vodiš princezu iz Piemontezke zemlje otcu i majki na veliko veselje i sebi na veliku pogibelj, ar kada budeš prvu noć doma spal, došla bude velika kača, koja te bude požela. Koj bi toj kači glavu odsekul, tebi nikaj nebi bilo a koj bi to čul i tebi povedal, ima se ves v kamen obrnuti! Odmah je Jožef v kamen se pretvoril.

Vezda se je počel jako žaljevati Ferdinand za brata svojega Jožefa, koj je o smrti oslobodil njega i da poleg njegove vnege on moral smrt podnesti. Navek je študirao, kak bi ga mogel zvratiči, ali kak bi kamena sprebudil? Deset čeli let tuguvala je sva hiša za Jožefa, ar njim je vek bil na očij v sobi, gde se zakamenil. Tam je i bil, nitko ga nije mogel niti iz mesta krenuti.

Jedenput je on i žena mu tri noći jedno za drugom senjali jednake senje, da naime svoje dva sineke zakole i s onum krvjum poškopri brata svojega, da bude odmah živ. Sada nije znal, kaj bi većini? Decu mu je bilo bilo klati a njega bi jako rad bil oživel. Na to srđce pritrne, dečicu zakole i na vrtu je zskopa a s krvjum poškopri brata i odmah je Jožef oživel nazad i pital je Ferdinand: Gde su deca zakopana? Ferdinand mu pokaže mesto a Jožef vudri z nogom po grobu. — Vu taj hip zrasle su dve prelepe rutice, kojih se Jožef popetal i mahom su i deca nazad živa postala.

Vezda je bilo veliko veselje i dal je grof nazad velike gosti napraviti i vlogo

gospode je pozval i ja sem tam bil na gosteh i sem se napil dobroga vina, kaj sem pijan bil pak sem išel gledat, gde su s muzari pucali i jedan prekenjak me pograbil i v mužar nabil. Mužar je pukul, ja sem vu Medjimurju dohi opal, do pojasa sem se v zemlju zasekel. Onda sem išel dimo po motiku, kaj sem se odkopal, ar sem drugot ne mogel dimo dođti, dok sem se ne odkopal. Ovi pripovesti je konec kraj daj Bog dušicam svetli raj.

(Konec.)

Sz. J. D.

KAJ JE NOVOGA?

Brod vu zraku.

Nije to zrokoplov (luftballon), nego pravi morski brod, koj je v zrak oiletel. Vu zalevu marsailezkom, kak nam iz Pariza javlja u, eksplodiral je jedan brod ter sa svim, kaj je na njem, vu zrak oiletel. Vele, da su stvari na njem bivše 50 metrov daleko letele a i nekoi susedni brodi po ovom ozleđeni. Samo se po sibi razumeva, da je i pri ovoj nesreći više ljudih življenje svoje zgubilo.

Novo iznašastje.

Vu noveše vreme prenađjeno je vre toliko voznih mašinah, da naskoro nebude potreba za konje. Konj-ke željeznice vu varoših iztisnuli su električni stroji, lovase je suvišnim većin veliciped, poštarske voze vništila je parna željeznica itd. Vezda pak su vu Münchenu na izložbu postavili takovu kočju, koju tira plin (gas) i na kojoj moći se je kangod prevz za ezanja konjov lepo pelati. Kočija ova je čisto na spodobu gospodskih ekvipažah i zadržaje vu svojoj gaznoj spravi plin (gaza) za put od 120 kilometerov. R. vnuati se daje pomoćju jednoga šrajfa pri sedalu napravljena, ide po svakoj ravni česti prez najmenše pogibelji, a ves strošek vozn iznaša na vuru 15 krajarov. No ako se ova i pri nas vpelala bude, kam budu onda lepi i gizdavi naš magjarski konji?

Nova zajednica.

Jedne novine donasaju taj glas, da se je k pušto-talijansko austromagjarskoj zajednici (aliance) i S. bška kraljevina pridružila ter, da je kralj Milan pismeni ugovor već podpisal. Ako je to istina, onda se ipak nekaj kuha vu kuhnji diplomatov i politikušov i sve nam se bolje verodostojno čini, da mi smo daleko od tabora i europejskoga krvi prelevanja.

Careve pohode.

Pohode, koje je mladi cesar pruski pri ruskomu caru Sadoru voinil, hoće ovaj povrnuti vu Berlinu. Kak su najne vu Brlinu bivši ruski carevič, veliki knez Mihaj i Arugi izjavili, odpravija se car već duže vremena, da Wilhelmu povrne petrogradsku vizitu, samo se nezna, koj mesec bude nameru svoju izvršil. Nekoi politikuš iz cesarskih međusobnih pohadjanja nemirna vremena prorokuju. —

Potres pod morjem.

Iz Rima čujemo, da je na otoku Vulcano zvanom jedna sopka (ognjomet) prederla. Ova sopka je vu čuñovitom škopčaju sa okolo nalazećim se morjem, kaj se je vu tom pokazalo, buduće se je pri predrenju sopke morje jako uzburkalo a na jednom mestu strahoviti vrteč (vrtulj) podgel i iz njega pena i silno kamenje vu zrak iz vode vu vis letelo. Prirodnoznanci dokažuju, da se je i pđ morjem ogrejmet pojavil.

50 brodov vtopljeno.

Iz Newyorka dohadaju strahoviti glasi. Na oblah Newjersea i Virginije bila je ovih

danov strahovita morska bura, koja je sve brode, koj su onda vu blizini tih oblah bili, potopila. Po opisu ove nesreće vtunulo je do petdeset brodov morskih a veliki broj ljudstva zgubilo je tom prigodom svoje življenje. Više malih barkah odnesla je bura sa sobom i još nijedna od ovih nije najđjena. Sumnja se, da su i na ovih bili ljudi.

Strašna pošiljka.

Grozovito umorstvo pripetilo se je nezadavna vu Hamburgu, koje nas spominje na obešenoga Szimics Ivana. Vu Hamburgu dopelal je jedan služnik jednu zabitu skrinju na elektricu, pri štaciji povedal je dočienomu činovniku, da iz skrinje krv curi. Činovnik taki je stvar dale prijavil i oledilo se je, da se skrinja odpre. Kada su ju odprli, malo da nisu svi popadali od zaupjenja. Vu trugi bilo je na konate sećano, čisto friško telo vumrjenoga človeka. Povedana iztraga ima izkazati, kakovu otajnost zadržava ova strahovita pošiljka.

Veliki mrtveč.

Vitez Hennenberg Karol, jedan od najzastuženih i najpreštimanah višjih oficirov nadziratel domobranstvenoga konjanitva našega, preminul je 8. decembra nenadano i naglo. Vozeći se na koujskoj željeznici v Peštu, na jeden hip vudrila ga je v kolih guta i sve pomoći bile su zabavada, za pol vure zdehnel je plemenitu dušu. Magjarsko honvedstvo gubi s njim izvrstnoga muša, kojega je sam kralj s osobitim priznanjem i častju odkloval.

Priprava na boj.

Pisali smo više toga, iz česa suditi moremo, da se europejski narodi jeden drugoga boji i zato se oboružava ter na boj kakti pripravija. Vezda nam glasi dohadaju iz Odese, da je Banque du Commerce vu N. kolajevu veći broj štukov naručil za stran Črnogore (Montenegro). Ovi štuki imaju se dođduće leto vu april vu Črnogoru odpraviti. To je opet jedno znamenje nemirnih vremena.

Nevolja poslovnikov.

Vu Belgiji tak je već nepodnosljiv stav poslovnikov, da nemogući vu nevolji staloj pomoći si, pobunilo se je na jezere ljudstva k posleničkoj klasi spadajućega. Silom hoće si izvojevati povišenje dnevnje plaće bar na toliko, da makar i kukavno preživeti moreju. Pri toj strajki počeli su bunu sa bombami, s kojima su već priličnoga kvara a i straha za bogataše napravili. Kak smo mi još srećni prema ovim neroljnim, pri nas poslenik na vino više potroši, nego oni tam na kruh zmoreju!

Žrtva mati živa deca.

Čuđnoviti događaj prikazal se je nezadavna v jednom špitalu vu Parizu. Jedno već visoko noseća žena zbetežala je i usnuprot velikoj brigi doktorov vumrla je vu špitalu. Svi su i vu njoj nalazeće se dete za mrtvo držali, kad najedenkrat mrtvo i otvrdjeno telo matere porodi ne jedno, nego baš troje i to žive i zdrave dece. I to je čuđnovita igra nature, koja se malo kada izkazuje.

Neprikljka na morju.

Velikoj pogibelji bil je jeden brod nezadavna izvržen, koj je vu Newyork željezo vozil. Na putu stigla ga je velika bura, grmljavina i bliskanje strelah tak, da je nebrojenokrat strela — vlecena od željezne robe na brod vudrila. Stari i sprobani kapitan ovoga broda pripoveda, da još nigdar nije doživl ovolike nevolje, više mu je mornarov strelom ošinjeno a malo je falelo, da nisu svi zaglavili. Hm, veli se: Koj nezna Boga moliti, njega treba na morje poslati.